MONITOR

Na R. P. 1771.

Nro. XXXVII.

d. 8. Maia.

Mentiri neſcio
Juven: Sat. 3.

* * *

Kłamać nie umiem.

Mości Panie MONITOR

Niech mi ſię godzi ſpytać W. M. Pana, czyli ieſzcze *kłamſtwo* ieſt u nas wyſtępkiem, iak bywało przed-

tym? czyli też iuż wzięło Indygenat policzaiący go w Regeſtr cnot chwalebnych? Czyli nakoniec przynaymniey nie zachodzi w tym iakowaś preſkrypcya, ktora by mu ſłużyła niby za prawo popieraiące iego niewinności, y uwalniaiące go od wſzelkich tych, ktorzyby chcieli naprzeciw iego nieſłuſzności powſtać? Bo co ſię tycze mnie; wierz mi W. M. Pan że cale iuż nie wiem co mam o tym ſądzić: ani mam tyle przeniknienia, żebym mogł bez zaiąknienia ſię o tym decydować. Wiem z iedney ſtrony że y BOG y ućciwi ludzie po wſzyſtkie wieki nie mowili inaczey o kłamſtwie, tylko że to ieſt iedna z nayhaniebnieyſzych przywar piątnuiąca Człowieka cechą niepoczciwości *Opprobrium nequam in homine mendacium*: iako to z Ducha Boſkiego powiedziało piſmo

Eccl:

Eccl: 10. Ze to ieſt iedna obmierźliwa namiętność ktorą w nienawiści ma każdy roztropny y mądry, iako to zgodnym zdaniem twierdzili wſzyſcy mądrzy, *Mendacium odit omnis prudens & ſapiens.* Homer:

Z drugiey iednak ſtrony widzę tak bardzo zagęſzczoną tego wyſtępku praktykę y ugruntowaną niewzruſzonym nałogiem nawet między ludźmi, ktorzy maią honor zwać ſię przecie ludźmi uczciwemi: że nie raz w wątpliwość wpadam y mowię ſobie w myśli: *Kto to wie, czy tylko ieſt ieſzcze kłamſtwa występek wyſtępkiem?*

Wdać ſię tylko w kompanią znaczną, w ktoreyby ſię wiele znaydowało Oſob, da ſię tam ſłyſzyć million rzeczy, ktore nie mogą być

pomie-

pomieſzczone w regeſtrze prawdziwych: Ten mowi o ſobie chwaląc ſię: inny o drugim ganiąc go: Ten y ow dawne ſwoie opowiada dzieie, ô moy Dobrodzieiu nie raz ſię tam zełże! Pamiętam, iak przed niedziel kilku uſadził ſię był prawie na to pewny, *aliunde* grzeczny y zacny Kawaler, ażeby będąc w kompanii przez trzy godzin nic więcey nie mowił tylko to zawſze, co ſłuchaczow wprawiało w wielkie zadumienie. Potaż z baraniną dał naypierwſze pole przy obiedzie temu Jegomości mowić: że 40. tyſięcy miał owiec ktore mu niedawno zaraza tak zgarnęła iż ledwie teraz może ich mieć tyſiąc. Y gdy to wſzyſtkich w zadumienie wprawiło dobił tym: iż łatwo można mu było chować tyle owiec, ponieważ laſow ma na mil kilkanaście: à pola

tak

tak duzo, że można wysiać żyta korcy 1550. Pszenicy 1130. Prosa 2000. à Owsa y Jęczmienia iuż y bez miary, y ieszcze czasem zostaie na odłogu Pola 80000. staiow: Postawione potym kuropatwy na stole, dały mu materyą mowić: iak to on w swoich dobrach miewał ich mnostwo wielkie, tak dalece że tylko z harapem chodził, à trzasnąwszy gdy kuropatwy się zlękły, rękami ie chwytał, ale teraz iuż mu się wypleniły. Dane na Stoł wety otworzyły mu usta na Panegiryk Ogrodu u nieboszczki Matki Iego Oyca à Babki Iego: co to tam za obfitość była Morelow na iednym drzewie, że zbierano z niego zwyczaynie co rok trzysta kop y czterdzieści y pięć nad to: ale przez nie dozor ogrodnika drzewo to iuż wyschło. Kawa po obiedzie przyniesiona wzbudziła go do mowienia że

iuż

iuż teraz nigdy kaffy nie piia, ponieważ przed lat kilkunaſtą w tak brzydki nałog zapadł, że ſkoro wypił filżankę iednę, to iuż nie mogł ſię wſtrzymać aż ich wypił ośmnaście, à w imbryczek kwartowy kazał ſypać zawſze funt kaffy. Siedliśmy do kart aż On mowi: dziękuię za kompanią bo przegrawſzy raz w Paryżu 7. tyſięcy Liwrow ślubowałem nigdy iuż więcey nie grać. owo zgoła wſzyſtko to tam były rzeczy arcy dziwne ktore on nam prawił, ale trzebaby nie mieć cale rozumu temu ktoryby ie wierzył.

Coż dopiero mowić o innych, o iakich w każdym Domu y poſiedzeniu nie trudno: *Kocham cię ſerdecznie moy Przyiacielu* (mowi nie ieden do

tego w oczy: o ktorym o! iak cale przeciwne rzeczy mawiać się zwykły za oczy) *Przyłożę wszelkiey usilności do poparcia interessu W. M. Pana:* tak mowi czasem ten, ktory w połgodziny też same interessa albo cale porzuca, albo przeciwną robotą psuie.

Ale czy podobna wyrąchować to wszystko co się iuż słyszało kłamstwa? dosyć można iednym słowem powiedzieć, że iak rzadki Fenix na świecie tak rzadki Człowiek nie poszlakowany o kłamstwo.

Supplikuię tedy Mci Panie Monitorze, chciey mię rezolwować czy y ia iuż bez naruszenia poczciwości moiey mogę się chwycić tego auto-

ryżowa-

ryzowanego przez zacne nawet Oſoby wyſtępku? Oczekuiąc z upragnieniem odpowiedzi, zoſtaię z powinnym uſzanowaniem

W. M. Pana

Uniżonym ſługą

Prawdzicki.